

Vinařský věstník

2

2022

Obsah:

Z domova	2
Nebezpečné a falšované potraviny – víno (únor 2022)	7
Ze zahraničí	8

jihomoravský kraj

Ve spolupráci s Jihomoravským krajem zpracoval SVČR
Produkováno s podporou Vinařského fondu ČR.

Z domova

Ministerstvo zemědělství dnes odeslalo Evropské komisi návrh Strategického plánu Společné zemědělské politiky

28. 1. 2022 – Tisková zpráva – Po řadě intenzivních diskusí se zástupci nevládních organizací a měsíci příprav dnes Ministerstvo zemědělství (MZe) odeslalo Evropské komisi (EK) návrh Strategického plánu Společné zemědělské politiky (SZP) pro období 2023–2027. Komise má tři měsíce na připomínkování a stanovisko, podle kterého poté musí MZe dokument případně upravit. Na schválení má EK šest měsíců, které se ale prodlužují o dobu reakce ČR.

„Musíme včas nastavit klíčové parametry, a proto je nutné, aby zemědělci měli jasnou a spolehlivou informaci o nových podmínkách, které začnou platit už od 1. ledna příštího roku. Po celý leden jsme se zabývali změnami ve Strategickém plánu, které vycházejí z dřívějších připomínek nevládních organizací, ekologů, Ministerstva životního prostředí či Evropské komise. Trvám na tom, že námi předložený kompromis, který jsme do Bruselu odeslali, respektuje reálnou situaci v našem zemědělství a změní jej správným směrem. Tedy směrem k lepší péči o půdu a krajinu, ke zdravější vodě a zdravějším potravinám,“ řekl ministr zemědělství Zdeněk Nekula.

Hlavní změnou oproti předchozí verzi Strategického plánu je parametr redistributivní platby, která se navýší z původních 10 na 23 procent z celkové částky na přímé platby. Podpora bude poskytována všem podnikům bez ohledu na jejich velikost na prvních 150 hektarů. Důležitou zprávou pro české zemědělce je i schválená míra kofinancování Programu rozvoje venkova v nové SZP. Ta bude na úrovni 65 procent, což požadovaly téměř všechny zemědělské organizace. Podpora tak bude srovnatelná s dalšími státy EU a umožní českým zemědělcům zůstat na celoevropské úrovni konkurenceschopnými. V končícím

programovém období bylo kofinancování 35 procent.

Zemědělci si mohou od tohoto týdne spočítat výši nově nastavených dotací na portálu Agronavigátor. Takzvaná Kalkulačka 3, kterou připravilo MZe a Ústav zemědělské ekonomiky a informací, je dostupná zdarma. Jen za čtvrtek 27. ledna si ji stáhlo 5300 zájemců. Slouží zemědělským podnikům jako nástroj pro předběžný výpočet vybraných provozních podpor vyplývajících z revize Strategického plánu 2023+. Do 1. února mají nevládní organizace, které MZe oslovilo, posílat připomínky či dotazy. Na jejich základě MZe připraví instruktážní video, které bude k dispozici opět na portálu Agronavigátor.

Ministerstvo zemědělství začalo na přípravě Strategického plánu pracovat od roku 2018, kdy byl zveřejněn návrh legislativního balíčku k budoucí podobě SZP. Výrazným zásahem do příprav bylo zveřejnění tzv. Evropské zelené dohody a na ni navazujících strategií Evropské komise pro biologickou rozmanitost a Od zemědělce ke spotřebiteli. EK poté zaslala všem členským státům tzv. specifická doporučení s povinností na ně reagovat a určit, jakým způsobem budou cíle realizovat a naplňovat.

Unijní legislativa, která byla po dlouhých a komplikovaných diskusích oficiálně zveřejněna teprve 6. prosince 2021, stanovila 1. leden 2022 jako pevný termín pro odeslání strategických plánů členských států do Bruselu. S ohledem na zpoždění ve vyjednávání unijní legislativy i potřebu projednat nezbytné prvky nastavení nové SZP v jednotlivých státech se tento termín nepodařilo dodržet kromě ČR dalším 8 členským zemím. Odeslání do konce měsíce ledna ale bylo nezbytné dodržet.

EK má nyní tři měsíce na připomínkování a formální stanovisko, dle kterého poté musí MZe dokument případně upravit. Komise má na schválení šest měsíců, ale doba, po kterou bude ČR

vypořádávat připomínky EK a upravovat Strategický plán, se do těchto šesti měsíců nepočítá. Nové podmínky budou pro zemědělce platit už od 1. ledna 2023.

V mezidobí se budou konat další diskuse se zástupci nevládních organizací a ostatních zainteresovaných subjektů k technickým parametrům nastavení jednotlivých intervencí. MZe tak naváže na intenzivní diskuse z roku 2021, kdy do jednání byli a opětovně budou zapojeni zástupci nevládních organizací, akademické sféry, Evropského parlamentu, Evropské komise, Parlamentu ČR a další – k jednání je tak pravidelně zváno více než 75 organizací a institucí.

**VOJTĚCH BÍLÝ, TISKOVÝ MLUVČÍ
MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ**

Ministr zemědělství: Naším cílem je udržitelnější a ekologičtější zemědělství

8. 2. 2022 – Tisková zpráva – Udržitelné uhlíkové cykly, tzv. uhlíkové zemědělství, byly hlavním tématem neformálního zasedání Rady ministrů zemědělství ve Štrasburku. Jde o používání zemědělských postupů, které odstraňují oxid uhličitý z atmosféry. Ministerstvo zemědělství v této otázce úzce spolupracuje s Francií a Švédskem v rámci tříčlenné skupiny (tzv. předsednického tria).

„Jsem rád, že můžeme společně s Francií pracovat na přechodu k udržitelnějšímu a ekologičtějšímu zemědělství. Uhlíkové zemědělství vnímám jako velmi užitečné. Je třeba, aby zemědělci využívali co nejvíc přírodní a technologická řešení s ohledem na životní prostředí, a to bychom měli v rámci Společné zemědělské politiky odměňovat,“ řekl ministr zemědělství Zdeněk Nekula.

Odstraňování oxidu uhličitého z atmosféry přispívá ke zlepšení životního prostředí. Uhlíkové zemědělství tak pomůže splnit cíle nových strategií (např. ▶

Farm to Fork) a dalších politik Evropské unie. K udržitelné produkci potravin v Evropě bude třeba využívat co nejšetrnější postupy v zemědělství. Jde především o ukládání uhlíku a biomasy do půdy. V této oblasti je také velmi důležité hospodaření v lesích, kde je nutné klást důraz především na zalesňování půdy, zlepšení odolnosti obnovy lesů apod.

Uhlíkové zemědělství zahrnuje například zalesňování respektující ekologické principy, agrolesnictví, pěstování krycích plodin, šetrné zpracování půdy, zvýšenou ochranu krajinných prvků, zatravnění orné půdy, obnovu mokřadů a další.

„Jsem si vědom, že mnoho zemědělců už nyní tyto postupy využívá a hospodaří udržitelně a patří jim za to velký dík. Zároveň šetrnější hospodaření musí zajistit dostatek potravin za přijatelné ceny pro spotřebitele, což není vždy lehký úkol,“ uvedl ministr Nekula.

Kromě neformálního jednání o uhlíkovém zemědělství navštívili ministři zemědělství EU v rámci pracovní cesty ve Štrasburku vinici s rezistentními odrůdami révy vinné nebo farmu s nízkouhlíkovým hospodařením.

**VOJTĚCH BÍLÝ, TISKOVÝ MLUVČÍ
MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ**

PGRLF spustí program Podpora nákupu půdy

Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s. otevře na jaře letošního roku nový program Podpora nákupu půdy formou podpory části úroků z úvěru podnikatelským subjektům v oblasti zemědělství.

Program Podpora nákupu půdy bude určen malým a středně velkým podnikům. V rámci programu dojde k navýšení maximální podpory na až 20 000 EUR s cílem ještě více zpřístupnit pořízení zemědělské půdy jako primárního výrobního prostředku zemědělským výrobcům.

„Nákup půdy je jedním z důležitých a strategických nástrojů pro české zemědělce. A díky subvencím ze strany PGRLF se již podpořil nákup půdy o celkové rozloze téměř 103 450 ha. Jsem proto velmi rád, že i s ohledem na programové prohlášení vlády se podařilo rychle připravit návrh nového programu, který bude předložen vládě, a následně dojde k otevření tohoto titulu,“

řekl ministr zemědělství, Zdeněk Nekula.

V průběhu roku společnost PGRLF rovněž plánuje otevřít i další program Podpora nákupu půdy, a to ve formě snížení jistiny z komerčních úvěrů. Tento program bude opět určen pro malé a střední podniky.

Detailní informace včetně pravidel budou včas zveřejněny na webových stránkách společnosti v sekci KE STAŽENÍ. Samotné podání žádosti bude probíhat prostřednictvím elektronického formuláře na www.pgrlf.cz, a sazba podpory bude stanovena až po ukončení příjmů žádostí daného kola.

**PODPŮRNÝ A GARANČNÍ ROLNICKÝ
A LESNICKÝ FOND, A.S., 4. 2. 2022**

Na podporu Ekologického zemědělství SZIF rozdělí přes 1,5 miliardy korun

TISKOVÁ ZPRÁVA – Praha 8. února 2022 – Státní zemědělský intervenční fond (SZIF) začíná vydávat rozhodnutí na podporu Ekologického zemědělství v rámci Programu rozvoje venkova (PRV). O dotaci si zažádalo 4 564 zemědělců, Fond jim vyplatí 1,55 miliardy korun.

„Dotaci vyplácíme na trvalé travní porosty, na nichž žadatelé dodržují minimální intenzitu chovu hospodářských zvířat. Dále na ornou půdu, na které pěstují zeleninu a speciální byliny, trávu na semeno, případně ostatní plodiny, jahodník nebo je tato půda vedena jako úhor,“ říká Jan Borský, vedoucí Oddělení metodiky environmentálních podpor. A dále dodává „V případě trvalých kultur podporujeme ovocné sady, vinice, chmelnice a další kultury s ekologicky významným prvkem krajinnotvorný sad.“

Ekologické zemědělství patří pod Program rozvoje venkova (PRV) a podporuje hospodaření šetrné k životnímu prostředí. Mimo jiné pomáhá s bojem proti degradaci půdy. Dále přispívá k zachování a obnově cenných stanovišť na zemědělské půdě z hlediska druhové různorodosti.

V neposlední řadě se snaží přispět k ekologické stabilitě a estetické hodnotě krajiny.

O dotaci mohou požádat jen žadatelé, kteří souběžně nehopodaří v režimu konvenční produkce na zemědělské půdě (v případě kultur způsobilých pro dotaci na ekologické zemědělství). Přehled

hled sazeb pro jednotlivé kultury je uveden v Příručce pro žadatele 2021, umístěné na webových stránkách <https://www.szif.cz/cs/prime-platby>.

Pro urychlení výplat se žadatelé mohou vzdát práva na odvolání. Mohou tak učinit přes Portál farmáře v části Ostatní podání. Případně lze využít formulář Prohlášení o vzdání se práva na odvolání, který je na webových stránkách www.szif.cz/cs/jednotna-zadost, v sekci Ke stažení, ve složce Jednotná žádost.

SZIF zasílá rozhodnutí o poskytnutí dotace primárně do datových schránek, nebo na Portál farmáře. Pouze v případě, že žadatel nemá datovou schránku, ani přístup k účtu na Portálu farmáře, doručí mu rozhodnutí pošta. Žadatelé, kteří potřebují obnovit přístup do Portálu farmáře SZIF/eAgri, najdou potřebné informace na <https://www.szif.cz/cs/faq>. Pro případné dotazy je k dispozici infolinka SZIF na telefonním čísle 222 871 871 nebo e-mailu info@szif.cz.

TISKOVÉ ODDĚLENÍ SZIF, E-MAIL: PRESS@SZIF.CZ, MOBIL: +420 733 696 550

Novým náměstkem sekce ekologického zemědělství, komodit, výzkumu a vzdělávání se stal Petr Jílek

Tisková zpráva, 22. únor 2022 – Ministr zemědělství Zdeněk Nekula (KDU-ČSL) dnes představil nového náměstka sekce ekologického zemědělství, komodit, výzkumu a vzdělávání Petra Jílka. Ten má podle ministra Nekuly veškeré odborné předpoklady a zkušenosti v daném oboru. Také proto uspěl ve výběrovém řízení.

„Kolega Petr Jílek povede sekci, která hraje klíčovou roli při naplňování naší zemědělské politiky, především ve vztahu k rozvoji a zvyšování konkurenceschopnosti českého zemědělství a s důrazem na další rozvoj ekologického zemědělství. Moji důvěru má nejen díky tomu, že se výborně orientuje v této agendě a zná chod ministerstva včetně resortních organizací, ale jako odborníka ho uznávají jak zemědělci, tak odborná veřejnost. S ohledem na jeho zkušenosti, znalosti a dosavadní práci věřím, že jeho sekce zvládne náročné úkoly, které nás čekají kromě jiného v nové Společné zemědělské politice a v nových směrech, jako je například precizní nebo uhlíkové zemědělství,“ řekl ministr zemědělství Zdeněk Nekula. ▶

Mezi priority nového náměstka Petra Jílka patří mj. zajistit rozvojem ekologického zemědělství zvýšení produkce biopotravin a zlepšení vztahů zemědělství k užívaným přírodním zdrojům a k tvorbě krajiny. Chce také, aby v národních dotačních programech a opatřeních byly dostatečné finanční prostředky, které umožní posílení konkurenceschopnosti českého zemědělství. Zaměří se rovněž na zlepšení transferu výsledků zemědělského výzkumu, poradenství a vzdělávání s cílem zvýšit know-how zemědělských podniků.

„Za klíčové považuji přispět k dalšímu rozvoji ekologického zemědělství s důrazem na produkci biopotravin. Věřím, že tento trend umožní naplnit i očekávání, která jsou v oblasti zlepšení péče o půdu a ochranu vod. Zásadní je pro mě také efektivní a cílená podpora citlivých komodit. Důraz chci klást i na přípravu českého zemědělství na nové výzvy vyplývající zejména ze strategie Farm to Fork, a zároveň s tím posílit také zemědělský výzkum v této oblasti,“ uvedl Petr Jílek, nový náměstek sekce ekologického zemědělství, komodit, výzkumu a vzdělávání.

Petr Jílek, který je ve funkci náměstka sekce ekologického zemědělství, komodit, výzkumu a vzdělávání od 22. 2. 2022, se narodil 14. 7. 1977 v Brně. Vystudoval Mendelovu zemědělskou a lesnickou univerzitu v Brně. V roce 2011 se stal ředitelem Odboru environmentálního a ekologického zemědělství Ministerstva zemědělství, tuto pozici zastával také v letech 2019 až 2022. Od roku 2014 byl vrchním ředitelem sekce komoditní a rok poté se stal zástupcem náměstka sekce komodit, ekologického zemědělství a zahraničních vztahů. Hovoří anglicky a francouzsky. S partnerkou mají dvě děti.

**VOJTĚCH BÍLÝ, TISKOVÝ MLUVČÍ
MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ**

Průzkum Agrární komory ČR: Na změny dotačního systému doplatí zemědělci všech velikostí

Tisková zpráva 9. 2. 2022 – Změny v systému rozdělování zemědělských dotací, které vláda vzhledem k časovému tlaku řádně neprojednala s Agrární komorou ČR a odeslala ke schválení Evropské komisi, dopadnou na zemědělské podniky všech velikostí. Ukázal to únorový průzkum Agrární komory ČR, do

něhož se zapojilo přes 200 společností. Peněžitá podpora klesnou podle tohoto šetření 89,5 procentům zemědělských podniků, a to o 5 až 80 procent.

„Před neuváženými politickými rozhodnutími na základě subjektivních dojmů a nesprávně interpretovaných statistik jsme varovali již delší dobu. Zástupci vládní koalice nás ještě před zveřejněním změn v Národním strategickém plánu Společné zemědělské politiky 2023–2027 ubezpečovali, že cílem vlády je vyvážená podpora všech zemědělců s preferencí menších a středních podniků. Ze samotné dotační kalkulačky Ústavu zemědělské ekonomiky a informací i z našeho průzkumu jednoznačně vyplývá, že na nových pravidlech budou ve výsledku bití zemědělci všech velikostí, a především pak podniky, které dnes zabezpečují většinu zemědělských komodit, tedy potravin nebo surovin pro jejich výrobu,“ říká prezident Agrární komory ČR Jan Doležal. Výsledky dotazníkového šetření představí Agrární komora ČR předsedovi vlády Petru Fialovi na jednání dnes 9. února v 16 hodin.

Z průzkumu vyplynulo, že podle dotační kalkulačky klesne objem zemědělských dotací 89,5 procentům respondentů. Pouze u 7,6 procenta dotázaných dojde k nárůstu a zhruba 3 procenta nepocítí změnu. V případě snížení podpor většina dotázaných odhadovala pokles na úrovni 15 až 40 procent. Výjimkou nejsou případy, kdy je propad větší než 50 procent. V případě zvýšení podpor uvedli respondenti rozmezí 5 až 20 procent. Jeden zemědělský podnik, který si nepřál být jmenován a zaměřuje se čistě na základní polní výrobu, si spočítal nárůst zemědělských dotací o 50 procent.

Většina zemědělců chce omezit provoz

Více než polovina respondentů (57 procent) uvedla, že plánuje v souvislosti s chystanými změnami omezit zemědělskou produkci, a necelé procento chce úplně ukončit provoz. Téměř dvě pětiny dotázaných (39,7 procenta) řekly, že se pokusí stávající provoz podniku s minimalizací nákladů zachovat, a pouze 2,5 procenta se chystá své podnikání rozšířit. Omezovat provoz plánují podniky, které se specializují na chov prasat, chov dojeného i masného skotu a drůbeže. Utlumovat výrobu chtějí také pěstitele náročnějších plodin, jako jsou brambory, cukrová řepa, chmel, ovoce či zelenina. Těmito komoditami se zabývají v Česku především střední podniky, co

se týká počtu zaměstnanců a hektarové výměry.

Respondenti, kteří se nechystají omezovat rostlinnou výrobu, plánují přejít na ekologické hospodaření, utlumit nerentabilní živočišnou a speciální rostlinnou výrobu, omezit produkci a případně propustit část zaměstnanců. Chtějí utlumit také investice do budov či strojového vybavení.

Obavy zemědělců z budoucího vývoje souvisejí podle dotazníku dále se strmým nárůstem pachtovného, případně možné výpovědi pachtovných smluv. „Nicméně to v minulosti nevedlo a pravděpodobně ani teď nepovede k nárůstu aktivních skutečných zemědělců, ale spíše to bude mít za následek spekulaci na dotační podpory. Doslova vyklízíme pole zahraniční konkurencí a spekulantům, kteří budou těžit dotace nebo drancovat půdu. Zemědělce nemůžeme rozdělovat podle sympatií či antipatií, ale podle objektivních měřitelných kritérií. Vláda se touto cestou nevydala a zatím vydat nechce. Ve výsledku bude pak tratit krajina bez pestrých osevních postupů a bez organické hmoty z živočišné výroby. Spotřebitel se bude muset smířit s výrazným omezením sortimentu a bude odkázán na nekvalitu a drahotu ze zahraničí,“ dodává Doležal.

Údaje o průzkumu

Průzkum Agrární komory ČR byl zaměřený na dopad změn v systému přerozdělování zemědělských dotací na základě dotační kalkulačky Ústavu zemědělské ekonomiky a informací a budoucí plány zemědělských podniků. Šetření probíhalo od 3. do 8. února 2022 a zapojilo se do něj 237 společností z členské základny Agrární komory ČR. Z toho 53,6 % tvořily střední podniky (26–500 zaměstnanců), dále 24,1 % malé podniky (11–25 zaměstnanců), mikropodniky 13,9 % (do 10 zaměstnanců), OSVČ 5,5 % a velké podniky zhruba 3 % (501 a více zaměstnanců). Většina oslovených kombinuje živočišnou a rostlinnou výrobu (74,3 %), ostatní se věnují pouze rostlinné výrobě (19,4 %) nebo pouze živočišné výrobě (6,3 %). Co se týče obhospodařované výměry, do šetření se zapojily subjekty obdělávající od 4,2 hektarů až do 18 600 hektarů, přičemž největší zastoupení měly subjekty hospodařící na výměře od 500 do 2000 hektarů. Podíl vlastní půdy vůči půdě propachtované (pronajaté) se pohybuje na úrovni 20–30 % u větších subjektů (velké podniky, střední podniky), ▶

40–50 % u menších subjektů (malé podniky, mikropodniky, OSVČ).

KONTAKT PRO MÉDIA: AGRÁRNÍ KOMORA ČR, TISKOVÁ MLUVČÍ BARBORA PÁNKOVÁ, TISKOVE@AKCR.CZ, TEL. 721 306 431

Pěstování révy vinné v České republice v roce 2021

9. 2. 2022 – Tisková zpráva – Ze statistických údajů Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského (ÚKZÚZ) za rok 2021 vyplývá pokles zájmu vinohradníků o výsadbu nových vinic. Z bílých odrůd se opět vysadilo nejvíce Pálavy, z modrých nejvíce Merlotu. Plochy PIWI odrůd vhodných pro ekologické pěstování mají stále vzestupnou tendenci.

V roce 2021 tvořila obhospodařovaná plocha vinic v ČR přibližně 17 865,8 hektarů (ha), přičemž současný produkční potenciál v ČR byl na úrovni 18 504,3 ha.

K 31. 12. 2021 bylo zaregistrováno 13 998 pěstitelů s osázenými vinicemi na celkové ploše 17 865,8 ha. Okamžitě využitelná plocha pro výsadbu 2021 byla přibližně 440 ha.

Pro rok 2021 byla stanovena kvóta pro přidělení povolení pro novou výsadbu vinic ve výši 180,7 ha. Ve stanoveném termínu požádalo o povolení 173 pěstitelů na výměru 139,7 ha. Kvóta však nebyla naplněna ani po prodloužení termínu k příjmu žádostí.

Bylo vysázeno 268,2 ha nových vinic, o 28 ha méně než v minulém roce. Mezi celkově nejčastěji vysazované odrůdy révy vinné patřila stále Pálava (31,9 ha). Z ostatních bílých odrůd pak Rulandské bílé (18,9 ha) a Ryzlink vlašský (18,2 ha), z modrých odrůd Merlot (10,9 ha). Z PIWI odrůd se nejvíce sázel Hibernal 18,3 ha.

Z celkových 17 865 ha obhospodařované plochy vinic tvořily více než dvě třetiny odrůdy moštové bílé, jejichž plocha se zvyšuje, jednu třetinu odrůdy moštové modré a zanedbatelný podíl necelé 0,5 % připadá na stolní, podnožové odrůdy a šlechtitelský materiál.

Průměrné stáří nejvíce pěstovaných odrůd je 22 let. Zvláštní skupinou jsou odrůdy PIWI, vhodné pro pěstitelské systémy s nízkými vstupy, zejména pro systém ekologického zemědělství (BIO). Jejich výměra je na konci roku 783 hektarů. To je oproti loňsku o 43 ha více. Nejpestovanější odrůdou v této skupině je Hibernal s aktuální plochou 384

ha, následovaný odrůdou Solaris na 149,9 ha.

Z celkové výměry vinic v ČR bylo v systému ekologického vinohradnictví registrováno k 31. 12. 2021 celkem 1 083 ha.

K největším vinařským obcím v ČR s plochou osázených vinic patřily podobně jako v letech předešlých Velké Bílovice (771 ha), Valtice (595 ha), Mikulov (518 ha), Čejkovice (518 ha), Novosedly (427 ha), Dolní Dunajovice (424) ha, Velké Pavlovice (363 ha), Vrbovec (332 ha) a Sedlec (295 ha). Ve vinařské oblasti Čechy je největší obcí Mělník (109 ha).

Pro rok 2022 je určena kvóta k povolení nové výsadby 178,4 ha. O povolení mohou vinohradníci žádat ÚKZÚZ do 28. 2. 2022.

ÚKZÚZ, IVANA KRŠKOVÁ, TISKOVÁ MLUVČÍ

Očekávané prioritní oblasti ČR v působnosti Ministerstva zemědělství během českého předsednictví v Radě EU

Udržitelná produkce potravin

České předsednictví se bude věnovat oblasti zdraví rostlin, na program bude revize předpisů EU o udržitelném používání pesticidů, konkrétně novele směrnice 2009/128/ES, a ochranná opatření proti škodlivým organismům rostlin. Také se zaměříme na novelizaci v oblasti rozmnožovacího materiálu rostlin.

Uhlíkové zemědělství a uhlíkové cykly

Budeme se věnovat diskusi o ukládání uhlíku v zemědělské půdě, lesích, mokřadech a mořských ekosystémech, které by pomohly ke snížení obsahu skleníkových plynů v atmosféře.

Dobré životní podmínky zvířat

V oblasti dobrých životních podmínek zvířat přizpůsobí CZ PRES své aktivity vývoji otevřených témat a aktuálnímu dění v souvislosti s avizovanou revizí stávajících právních předpisů. V průběhu předsednictví je plánováno zveřejnění studií EFSA (ochraně zvířat během transportu, brojlerů a nosných plemen drůbeže) a jsou předpokládány další kroky EK v oblasti welfare.

Označování potravin

V oblasti označování potravin se budeme věnovat tématu zavedení harmonizovaného označování nutričních úda-

jů, dat spotřeby a minimální trvanlivosti anebo označování země původu.

Lesnictví

V oblasti lesnictví se budeme věnovat problematice odlesňování a degradace lesů v návaznosti na aktuální návrh nařízení EU a dále implementaci nové Strategie EU pro lesy do roku 2030. Podpoříme účelnou a pragmatickou integraci ochrany přírody do udržitelné obhospodařovaných lesů.

Sladkovodní akvakultura

Budeme zdůrazňovat stále vzrůstající úlohu produktů akvakultury jak mořské, tak zejména sladkovodní, jakožto plnohodnotné náhrady za produkty získané mořským rybolovem. Rovněž bude kladen důraz na zvýšení povědomí o systémech chovu ryb již naplňujících cíle strategie Green Deal.

Problematika mořského rybolovu

Naším hlavním cílem v této oblasti bude stanovení rybolovných práv na rok 2023 ve vodách EU a pro plavidla EU ve vodách třetích zemí.

ZDROJ: MZE

Chci navrhnout snížení DPH u biopotravin na nulu, řekl v Rozstřelu Nekula

Ministr zemědělství Zdeněk Nekula plánuje podpořit české producenty potravin snížením daně z přidané hodnoty u jídla na deset procent ze současných 15 procent. „U biopotravin by pak chtěl jít ještě dále, z těch by se nemusela platit DPH vůbec,“ řekl v úterním Rozstřelu. Plánuje to navrhnout na poradě ekonomických ministrů vlády premiéra Petra Fialy. „Budu chtít tento míč vykopnout, a začít se o tom bavit,“ řekl v úterý exkluzivně v pořadu na na iDnes.cz. Mnoho zvláště malých zemědělců pak podle něj produkuje potraviny prakticky v biokvalitě, přesto jsou prodávány jako konvenční. Jde hlavně o problém integrované produkce ovoce, jako jsou jablka, kde je snaha o minimalizaci chemických postřiků. Už v minulosti ale o tomto tématu hovořilo, například u hovězího masa. Jak dříve uvedl bývalý ředitel odboru environmentálního a ekologického zemědělství ministerstva zemědělství Jan Gallas, až polovina českých chovů je v režimu bio. Jatka ale nejsou na bio kvalitu certifikováno ▶

vaná, nálepku bio tak maso v obchodě mít nesmí.

WWW.FOODNET.CZ, AUTOR: IDNES.CZ,

19. 2. 2022

Zdražují i obědy. Meziročně si Češi připlatí o 13 Kč

Za oběd v restauraci Češi letos v lednu podle dat společnosti Sodexo Benefitly zaplatili v průměru 157 korun. Bylo to o dvě koruny více než loni v prosinci, přičemž ve srovnání s prvním měsícem loňského roku cena vzrostla o 13 korun. Vyplývá to z analýzy plateb stravenkovými kartami společnosti Sodexo Benefitly. Zvýšení cen ovlivňuje zdražení energií i dalších vstupních nákladů.

Nejdražší obědy byly v Praze, kde za ně lidé museli vydat 176 korun, meziročně o zhruba 15 korun více. Naopak nejlevněji se přes poledne Češi najedli v Karlovarském kraji, kde za oběd zaplatili průměrně 142 korun. V porovnání s lednem uplynulého roku tu cena stoupla o čtyři koruny.

Kromě toho, že provozovatelé restaurací zaplatí více za energie, zdražují dodavatelské služby a potraviny a je větší tlak na mzdy, jsou vyšší ceny v restauracích přímo úměrné odlivu zákazníků se stravenkami. Lidé je uplatňují častěji v obchodech s potravinami nebo u rozvozců jídla.

"Lidé hledají způsoby, jak ušetřit, a podle dat si mnohem častěji vaří doma z nakoupených surovin, což zřejmě souvisí i se změnou chování v důsledku pandemie covidu," uvedl Jan Michelfeit ze Sodexo Benefitly.

Stokorunová stravenka na oběd nestačí nikde

Zaměstnanci, kteří mají stravenky, přesto chodí podle Michelfeita do restaurací až třikrát častěji než lidé, kteří je nedostávají. Doplnil ale, že firmy pracovníkům nejčastěji nabízejí stravenku v hodnotě 100 korun na den, což na oběd v žádném kraji nestačí. Na úhradu průměrné ceny oběda nestačí ani daňově nejvýhodnější stravenka, jejíž hodnota je letos 150 korun, o 13 korun vyšší než loni.

Coby alternativu ke stravenkám mohou zaměstnavatelé od 1. ledna loňského roku využít stravenkový paušál, tedy peněžní příspěvek na stravování. Na straně zaměstnanců je paušál osvobozený od daní i pojistných odvodů do zákonem stanovené výše.

WWW.FOODNET.CZ, 16. 2. 2022, AUTOR: ČTK

Pečivo zdražilo o pětinu. Patří stále mezi nejlevnější v EU, říkají výrobci

Bílé pšeničné pečivo se letos v lednu podle údajů Českého statistického úřadu (ČSÚ) prodávalo skoro o pětinu dražší než loni, kilogram stál 54,89 Kč. Podle Svazu pekařů a cukrářů v ČR se pak cena běžného rohlíku zvýšila o 15 procent. Mlynáři uvádějí, že cena mouky ještě o něco vzroste, nepůjde ale už o zvýšení o 50 procent, jako to bylo loni.

Pekaři, stejně jako většina dalších potravinářských oborů, upozorňují na růst nákladů na energie, mzdy, ale zdražování i samotných vstupních surovin. Jenom cena mouky podle svazu loni

stoupla o polovinu. To se ještě neodrazilo ve spotřebitelských cenách samotné mouky, ta se loni v obchodech podle ČSÚ prodávala za 12,51 Kč/kg, letos první týden v lednu pak už za 15,46 korun, cena pro běžné zákazníky se tak zvýšila o 23,6 procenta.

WWW.FOODNET.CZ, AUTOR: DRH, 7. 2. 2022

Kilo umělého masa vyjde na 10 tisíc. Češi získali miliony, aby ho zlevnili

Český startup Bene Meat Technologies, který běží světový závod ve výrobě masa z buněk v laboratoři, získal 130 milionů korun na výzkum a vývoj. Cesta za plnohodnotným steakiem bude trvat ještě několik let. Maso vypěstované z namnožených zvířecích buněk zajímá světové investory i startupy. Za vývoj produktu, který bude mít plnohodnotnou chuť i strukturu jako maso ze skotu, prasat nebo drůbeže, platí stamiliony dolarů. Vědci věří, že objem pomůže nakrmit svět a zmírnit klimatickou krizi. Zelenou mu dávají i vegani – ubude totiž porážek.

Do světového závodu o kultivované maso se před dvěma lety pustil i český biotechnologický startup Bene Meat Technologies. Dobu, kdy tato náhražka poprvé sjede z výrobní linky, se teď řediteli Romanu Křížovi moc nechce odhadovat. Na začátku věřil, že by jeden hamburger denně mohl sjet z prototypové linky už na konci roku 2023. Byla to optimistická vize.

WWW.FOODNET.CZ, AUTOR: FILIP HORÁČEK, 11. ÚNORA 2022

Nebezpečné a falšované potraviny – víno (únor 2022)

Pálava, Víno sladké, alk. 11,00 % obj.

Kategorie: Falšované potraviny

Víno bylo falšováno nepovoleným přídavkem vody.

Ve víně bylo dále zjištěno nadlimitní množství etanolu z přidaného cukru. Legislativa připouští přidávek cukru do hroznového moštu ke zvýšení obsahu etanolu ve víně, ale podle vinařské oblasti je stanovena mezní hodnota obsahu etanolu z přidaného cukru.

Šarže: č. šarže: C192372

Obal: PET lahev, plastový šroubový uzávěr

Množství výrobku v balení: 2 l

Výrobce: Plněno: Autoskla BENONE s.r.o., Karlov 54, 594 01 Velké Meziříčí

Místo kontroly: Autoskla BENONE s.r.o., Karlov 1398/54, 594 01 Velké Meziříčí, IČ: 01436457

Ze zahraničí

Zemědělský výbor a Výbor pro životní prostředí EP: Společné slyšení o dopadu strategie „od zemědělce ke spotřebiteli“ (F2F) na zemědělství a potravinové systémy

Společné jednání obou výborů proběhlo v Bruselu 25. ledna 2022. Jednání zahájil Jayson Beckman z MZe USA představením studie „**Ekonomické dopady a dopady na potravinovou bezpečnost v rámci Zelené dohody Evropské unie**“. Uvedl, že studie pracuje se třemi scénáři:

1. navrhovanými změnami se bude řídit pouze EU,
2. připojí se k nim i část třetích zemí,
3. připojí se celý svět.

Studie vychází z dat roku 2014, která byla přepočítána na stav v roce 2020. Očekává negativní dopady na produkci, ceny i obchod. Snížení používání pesticidů zvýší pracnost a tím i cenu. V důsledku nárůstu cen se zhorší dostupnost a bezpečnost potravin, především ve středně a nízkopříjmových zemích. Podle prvního scénáře se sníží výnosy plodin, tím dojde k poklesu produkce v EU asi o 12 %, ve světě celkem o 1 %. Ceny se v EU zvýší o 17 %, ve světě o 9 %; dovoz do EU se zvýší o 2 %, ve světě se naopak sníží o 2 %; vývoz z EU se sníží o 20 %, ve světě o 2 %. Roční náklady na potraviny se v EU zvýší o 153 \$/osoba, celosvětově o 51 \$/osoba. HDP se sníží v EU i ve světě. Aby se dosáhlo současné produktivity práce, bude zapotřebí řada let, podle odvětví 9 až 27 let. Nejkratší dobu, 9 let, bude vyžadovat odvětví ovoce a zeleniny (vinařství není samostatně sledováno).

Následně Roel Jongeneel z Univerzity ve Wageningenu (Nizozemsko) představil studii „**Posouzení dopadů cílů Zelené dohody EU do roku 2030**“. Studie je rozdělena na dvě části – plodiny

a hospodářská zvířata. Dále se budeme zabývat jenom plodinami, kterých je v ní modelově posuzováno deset. Studie rozpracovává 4 scénáře:

1. scénář: 50 % redukce používání pesticidů;
2. scénář: 20 % redukce hnojiv;
3. scénář: ekologické pěstování na 25 % plochy;
4. scénář: kombinace 1. a 2. + 10 % ponechání ladem v rámci biodiverzity.

V případě odvětví vína byly modelovými podniky vinařství ve Francii, Španělsku a v Itálii. Při scénáři 4 vychází v odvětví vína celkový pokles výnosů o 13 až 18 %, ve Francii o 28 % a v Itálii o 17 až 24 %. Největší pokles výnosů ve studii byl zaznamenán u jablek v Polsku (50 %), kdežto v Itálii jenom o 20 %. Nejmenší snížení výnosů u sledovaných deseti plodin by nastal u řepky, od 10 % (Finsko) do 18 % (Polsko).

Zavedení F2F bude mít dopad na snížení výnosu, na snížení využívané plochy, na nižší kvalitu produktů (snížená ochrana a výživa) a na zvýšení ceny. Scénář 1 znamená snížení výnosu o 9 % a zvýšení ceny o 8 %, při scénáři 2 se výnosy snižují o 10 % a u jablek o 20 %, scénář 3 představuje zvýšení cen o 10 % a u hroznů snížení produkce o 5 %. V případě scénáře 4 dochází v odvětví vína k nárůstu cen přes 30 % a poklesu výnosu o téměř 20 %. Po chmelu je to největší nárůst cen ze sledovaných deseti plodin. V současnosti je EU u vína čistým vývozcem, dojde ke snížení exportu asi o 75 %.

Vyjádření Evropské komise, Tassos Haniotis (GŘ AGRI): Studie vycházejí ze stejných základů, kdy se očekává omezení produkce a změna chování spotřebitele. Právě změna chování spotřebitele je podstatná. Například v poslední době došlo ke značnému snížení spotřeby hovězího masa. Komise podrobně sleduje i chování spotřebitelů s ohledem na bioprodukty.

Některé dotazy a komentáře poslanců:

H. Dorfmann: Je třeba najít způsob, jak intenzifikovat produkci, ale udržitelně. Na cestě k udržitelnosti je nutné mít na paměti i produktivitu.

U. Müllerová: F2F bude znamenat menší produkci, větší dovoz ze třetích zemí. Nejvyšší standardy udržitelnosti mne jako zemědělce neuspokojují.

T. Metzová: Obě studie asi zadala agrochemická lobby. Chceme přece zdravou půdu a potraviny, ne vynakládat prostředky do jedovatých chemikálií. Ve studiích nebyla zmíněna problematika plýtvání potravinami.

S. Sardoneová: EU se příliš soustřeďuje na environmentální problémy a nedostatečně na skutečné problémy zemědělců. Dochází ke snižování produkce a zvyšování nákladů, zvyšuje se závislost na dovozu ze třetích zemí, to má vliv i na zaměstnanost. Snižování skleníkových plynů v EU bude doprovázeno jejich zvyšováním ve třetích zemích.

M. Aguilarová: Je smutné, že při zavádění nového programu F2F se musí EU spoléhat na studii z USA. První kdo by to měl zkoumat je Komise.

Krátké reakce autorů studií:

Jayson Beckman (MZe USA): Spotřeba masa sice klesá, ale ne o potřebných 25 až 50 %. Plýtvání s potravinami tvoří 25 až 30 % produkce.

Roel Jongeneel (Wageningen): Studie byla financována řadou zainteresovaných stran, ale jsme nezávislá organizace, která dodržuje svá pravidla.

Následovala přednáška Pierre – Marie Auberta z Institutu pro udržitelný rozvoj a mezinárodní vztahy **o studii ke způsobu dosažení cílů F2F**. Uvedl mimo jiné, že kvůli ochraně spodních vod je třeba podstatně snížit dávky dusíku na hektar, v průměru o 62 kg N/ha/rok. V severní a střední Evropě je nutné větší snížení, v ČR to vychází kolem 70 kg. Současná vyčerpaná půda se nega- ▶

tivně podepisuje na produkci. Využívání výnosového potenciálu např. u obilnin je různý. Maximálnímu využití potenciálu se blíží jen západní, střední a jižní Evropa, jihovýchodní Asie, střed Severní Ameriky a středovýchodní Jižní Ameriky. Na minimu je celá Afrika a většina Austrálie. Z vývoje spotřeby bílkovin od roku 1962 vyplývá, že bílkoviny rostlinného původu jsou stále přibližně na stejné úrovni, ale celková spotřeba bílkovin trvale narůstá. Je to způsobeno nárůstem spotřeby proteinů živočišného původu, které se zvýšily o přibližně 5 kg/osoba/rok, tedy na 20 kg a celková spotřeba proteinů se tak dostala na přibližně 32 kg/osoba/rok. Zvýšení podílu rostlinných bílkovin by umožnilo menší využívání půdy k produkci potravin a krmiv, protože by se snížila potřeba bílkovin živočišného původu a tudíž i plodin pro výživu hospodářských zvířat.

Poslanec H. Tertsch: Zemědělci jsou předmětem působení zelené ideologie, která chce vytvořit určitý typ spotřebitele, což ale neodpovídá realitě. Ceny biomasa nebudou odpovídat současným cenám masa. Nedostatek zdravého rozumu se projeví v demonstracích na ulicích.

Celý dvouhodinový záznam lze sledovat v češtině (někdy kvůli kvalitě překladu je lepší přepnout na slovenštinu nebo jiný jazyk) na adrese: https://multimedia.europarl.europa.eu/cs/webstreaming/committees_20220125-1645-COMMITTEE-AGRI-ENVI

EP/26. 1. 2022/JS

Z jednání pracovní skupiny „víno“ při COPA/COGECA dne 10. 2. 2022 (14:50 – 17:40 hod.)

Situace na trhu vínem

Spotřeba vína v Itálii při porovnání let 2020 a 2021 se snížila o 2 až 3 %, ale předtím 2019/2020 se výrazně zvýšila především spotřeba v domácnostech. V restauracích se konzumace vína ještě nedostala na stav z roku 2019, podniky mají problémy. Vývoz vína v roce 2021 se oproti roku 2019 zvýšil o 10 %, při srovnání s rokem 2020 dokonce o 13 %. Produkční náklady se v Itálii zvýšily (hnojiva, energie, obaly) tak, že zisk, který byl v roce 2019, se zcela vytratil. Jenom ceny energie se zvýšily na dvojnásobek. K tomu se zvýšily ceny obalů – 61 % u dřeva, 31 % u kartonu, 40 %

u skla, 31 % u plastů. Cena námořní dopravy se zvýšila čtyř- až desetinásobně. Průměrná cena dopravy láhve s vínem se zvýšila o 12 až 15 %. Toto zdražení produkce vína dohromady znamená, že konzument by měl zaplatit o 30 % vyšší cenu za láhev vína.

Ve Francii produkce vína v roce 2021 byla o 20 % nižší než v roce 2020. Nejvýznamnější příčinou byl jarní mráz, ale také pandemie a letní průběh počasí. Problémů bylo hodně, včetně houbových chorob. Produkční náklady se výrazně zvýšily, zvláště u dusíkatých hnojiv to bylo třináásobně oproti roku 2020. Ceny energií se meziročně zvýšily o 60 %, v případě plynu to bylo o 120 %. Karton stál o 12 % více, sklo o 30 až 40 %. Těžko se sháněla pracovní síla. Export byl velmi dobrý, při porovnání let 2021/2020 bylo vyvezeno víno v hodnotě o 1 miliardu € vyšší, byla zrušena dodatečná cla ze strany USA. Na vnitřním trhu to bylo horší kvůli omezením restaurací, došlo k poklesu spotřeby v objemu o 6 % a v hodnotě o 1 % oproti roku 2018, především v případě červeného vína.

Německo zatím nemá oficiální statistiky, ale Covid-19 se rovněž podepsal na vinařství. Spotřeba vína je konstantní, i když se zvýšil prodej v maloobchodu a naopak se snížila konzumace v restauracích. Výnos hroznů nebyl tak špatný jako ve Francii, meziročně byl jen o 2 % nižší. Problémy měli především biovináři s peronosporou. Náklady vzrostly obdobně jako v ostatních zemích, k tomu se zvýšila minimální mzda po nástupu nové vlády. Vinařské podniky to nemají lehké.

Španělsko – vývoz vína se meziročně zvýšil o 7 %, v lednu 2022 bylo příliš sucho. V Portugalsku se meziročně snížila spotřeba vína o 25 %, vývoz vína se v objemu zvýšil o 4 %, v hodnotě o 9 %. V Řecku se meziročně zvýšila spotřeba o 73 %, ale rok předtím se dramaticky snížila, produkce byla o 25 % nižší.

Studie univerzity ve Wageningen ke strategii „od zemědělce ke spotřebiteli“

Studie byla diskutována i v EP. Odhadované průměrné ztráty výnosů pro vinařství činí 21 % (-28 % ve Francii, -17 % až -24 % v Itálii a -13 % až -18 % ve Španělsku). Čistý vývoz klesne o 82 %. Finanční ztráty EU dosahují téměř 1,4 miliardy EUR/rok.

Předseda: Odvětví vína není na něco takového připraveno. Potřebujeme čas na přiměřenou přípravu, potřebujeme

výzkum, například nové genomické techniky pro získávání odolnějších odrůd, ne jenom nové odrůdy, ale i tradiční odrůdy. Trh s vínem lpí na tradičních zásadách. Je problémem jít na trh jen s novými odrůdami. Souhlasíme s cílem Komise, ale čísla jsou nekompromisní. Snížení produkce EU bude mít značné následky, zvláště když zbytek světa nebude pracovat podle stejných pravidel.

Zástupce Francie: Studie ukázala, co jsme tušili. Nyní je třeba do celého procesu vtáhnout politiky a Evropský parlament. Jinak evropské podniky orientované na kvalitu ztratíme. Musíme najít novou rovnováhu, informovat o celém problému spotřebitele a obrátit se na poslance EP.

Zástupce Německa: Jsme připraveni ke změně, ale ne tak rychle. Například německá vláda má ambice na ještě rychlejší přechod k ekologickému zemědělství, místo 25 % na 30 % plochy biovinic. Biovinářství přitom mělo v posledních letech ohromné problémy s peronosporou, měď nepomáhala, protože byla ihned splavena. PIWI odrůdy jsou základním kamenem pro dlouhodobou strategii, ale ve vinicích nemůžeme každé dva, tři roky měnit odrůdy, je to dlouhodobý proces. Je zde také tržní riziko, protože ne všichni konzumenti tyto odrůdy akceptují. Nyní máme v bio režimu asi 8 % plochy vinic. Všechno bude potřebovat dlouhý proces, PIWI odrůdy jsou jedním ze základních kamenů, ale potřebujeme ještě další základní kameny, aby se biovinářství všeobecně rozšířilo. Je zapotřebí reálný časový plán, aby se evropské vinařství nezhroutilo.

Zástupce Španělska: Ve studii je posuzována jedna jediná vinařská oblast (Kastilie – La Mancha) Španělska, ale jednotlivé regiony se značně liší včetně tlaku chorob v těchto regionech.

Zpráva o prevenci rakoviny (BECA Report)

Ve výboru EP již byla schválena většinou, ale nemůžeme s ní takto souhlasit, i když obsahuje i některá pozitiva. Hlasování v plénu EP proběhne 15. 2. Existuje řada pozměňovacích návrhů z různých frakcí EP. Spolupracovali jsme na návrzích poslance Dorfmana a dalších. Například jde o vypuštění smyslu nařízení v tom duchu, že jedinou bezpečnou konzumací alkoholu je jeho žádná konzumace. Na pozměňovacích návrzích jsme spolupracovali i s mezinárodními organizacemi jako jsou OIV, WHO, s piváři a lihovárníky. ▶

Předseda: Víno je ve středomořském prostoru tradiční základní potravinou, jeho konzumace musí být přiměřená. Je to velký rozdíl oproti tabáku.

Zástupce Itálie: My jsme pro středomořskou výživu a proti různým rostlinným náhražkám živočišných produktů. Alkohol v malém množství by měl být běžnou součástí lidské stravy. Boj proti rakovině je pochopitelný a podporujeme jej, ale je nutné tvrdit jen prokázanou pravdu.

Zástupce Německa: Spolupracujeme v Německu s piváři i lihovárníky, jinak to nejde.

Značení potravin

Momentálně jsou z tohoto předpisu vyjmuty nápoje s obsahem nad 1,2 % alk., Komise však chce tuto výjimku zrušit. Jde o obsah energie, bílkovin, tuku, nasycených mastných kyselin, cukru a soli. Komise má zpracovat návrh nařízení do konce roku 2022.

Systém propagace a zeměpisného označování

Pro podporu propagace bylo zavedeno nové kritérium – udržitelnost. Jinak je tam boj proti rakovině, což znevýhodňuje i víno a maso, naopak zvýhodňuje rostlinné produkty.

Revize zeměpisného označení: Návrh Komise se očekává v březnu. C/C požaduje pokračování v dosavadním trendu.

Zástupce Itálie: V propagaci jsou víno a maso na černé listině a přitom jsou to tradiční základní životní potřeby středomoří.

Reforma SZP

Národní strategické plány měly být předány Komisi do konce roku 2021, ale nestalo se tak. Dosud tak nečinilo pět zemí (Německo, Slovensko, Rumunsko, Bulharsko a Belgie). To znamená posunutí schválení těchto plánů na září – říjen, Komise má na jejich posouzení 6 měsíců od doručení. Tři měsíce po předložení zašle EK členským státům "pozorovací dopis". Pro schválení není stanoven žádný pevný termín, ale musí to být v roce 2022. Přitom od 1. 1. 2023 má platit nová SZP.

Dopad na zemědělství: Zpoždění plateb v rámci SZP + nejistota.

Bioprodukce

Na téma nezbyl čas k projednávání.

Různé

Zástupce Španělska k pokryvu půdy ve vinicích: V bioprodukcii nelze zpracovat

půdu, ale ve Španělsku to kvůli trvalému suchu jinak nelze. Takový předpis škodí révě i ekologii.

Místopředsedkyně pracovní skupiny (It): Je to zajímavý podnět k porovnání národních strategických plánů. U nás je potřebné mít devět měsíců zelený pokrýv půdy. Musíme ještě příště diskutovat o tom, co je v národních strategických plánech. Dnes už na to není čas.

Zástupce Francie: Domnívám se, že bude užitečné si vyměnit národní pravidla pro biovinářství ještě před příštím zasedáním pracovní skupiny.

Projednána mimo jiné nebyla pravidla pro používání sazenic révy z konvenční produkce pro výsadbu biovinic.

ZPRACOVAL JIŘÍ SEDLO, 11. 2. 2022

Konference o udržitelných cyklech uhlíku v Bruselu 31. ledna 2022

Aby se zemědělský a lesnický sektor podílel na plnění evropských cílů v oblasti klimatu, je třeba vytvořit přímé pobídky k zavádění postupů šetrných ke klimatu. Komise podpořila uhlíkové zemědělství ve svých doporučeních ke strategickým plánům SZP členských států a nadále zkoumá možnosti týkající se uhlíkového zemědělství.

„Zemědělství a lesy mají jedinečnou schopnost absorbovat uhlík z atmosféry a ukládat jej do půdy a biomasy. K využití této kapacity je zapotřebí osvědčených postupů, a proto je třeba podporovat řešení přirozeného odstraňování uhlíku“ (Janusz Wojciechowski – evropský komisař pro zemědělství). Uhlíkové zemědělství označuje postupy hospodaření a s nimi spojený ekonomický model, jejichž cílem je zmírnit dopady změny klimatu. Ačkoli uhlíkové zemědělství nabízí významný potenciál v oblasti klimatu, rozsah tohoto potenciálu zůstává nejistý. Existuje mnoho možností, které představují různé potenciály a výzvy. Hlavními body konference byly postupy, které by mohly být předmětem nízkouhlíkové certifikace, a také cíl vytvořit ekonomický model odměňování tohoto typu zemědělství.

Na akci panovala shoda na tom, že existují řešení, jak snížit emise uhlíku v zemědělství. Ve skutečnosti existuje řada známých zemědělských postupů, které mohou omezit emise CO₂, mezi jinými tyto:

- rozvoj agrolesnictví a živých plotů;
- cílená přeměna úhoru na trvalé travní porosty;

- používání meziplodin a krycích plodin;
- obnova rašelinišť a mokřadů;
- zalesňování a obnova lesů.

Obecně se uznává, že ozelenění půdy podporuje ukládání uhlíku. Důležité pro ukládání uhlíku v zemědělství je ozelenění půdy, používání krycích plodin, zatravnění, využívání meziplodin nebo agrolesnictví. Existuje souvislost mezi snižováním emisí a zvyšováním zemědělské produkce. Pro splnění Pařížské dohody nejde jen o snížení emisí na polovinu, ale také o současné zdvojnásobení naší produkce potravin, abychom nasatili rostoucí svět. Je třeba zabránit úniku emisí v důsledku snižování produkce. Musí se také řešit globální odlesňování.

Účastníci diskuse uznali, že nízkouhlíkové postupy, o nichž se na akci diskutovalo, mají potenciál být klimatickým úspěchem, je však nezbytné, aby přinášely socioekonomické výhody, zejména pro zemědělce. Kredity a redukční jednotky nevytvářejí pro většinu zemědělců dostatečný dodatečný příjem, aby mohli skutečně přejít na udržitelnější zemědělství. Proto byl zmíněn význam širšího souboru modelů odměn pro zemědělce při přechodu na udržitelné zemědělství. Přechod na udržitelné zemědělství zdaleka přesahuje snižování emisí uhlíku a zmírňování změny klimatu, zemědělci potřebují systém více odměn, který generuje různé ekosystémové kredity, založené na holističtějších přístupu, včetně biodiverzity, dostupnosti vody atd.

Ukázalo se, že je nutné řešit také úbytek biologické rozmanitosti a přírody, protože úbytek biologické rozmanitosti se objevuje souběžně se změnou klimatu. Obecně panovala široká shoda na tom, že zavedení nízkouhlíkového systému vyžaduje snížení nejistot, které tento systém obklopují, a to nejen pro zemědělce, ale pro všechny zúčastněné subjekty. Nejistota musí být kvantifikována a snížena a metodika musí být harmonizovaná a velmi transparentní. Model, který bude navržen, bude skutečně muset mít vědecký, robustní, ověřený a všeobecně přijímaný základ. Musíme se dohodnout na způsobu měření těchto ukazatelů zdraví půdy a na referenčních hodnotách v různých půdních a klimatických podmínkách a je velmi důležité rozlišovat mezi krátkodobými a dlouhodobými koncepcemi. Je velmi důležité, aby existovala určitá flexibilita, ale co je zcela jasné, je, že výsledek musí být měřitelný. ▶

Zvažován byl také problém stálosti. Když totiž zemědělec předá svou půdu, ať už svým dětem nebo třetí straně, nemůže zaručit, že jeho nástupce nezmění své zemědělské postupy. Ukládání uhlíku je vratné, pokud se od možnosti hospodaření s úložišti upustí. Nejde jen o snížení emisí, ale také o to, aby uhlík uložený v půdě zůstal v půdě. Existuje proto snaha standardizovat, co představuje kvalitní uhlíkový kredit. Model, který má být vyvinut, by se měl zaměřit na výsledky a měřit, zda se očekávané pozitivní dopady na životní prostředí skutečně projeví. Kromě vědecké integrity a transparentnosti uhlíkových řešení, která mohou být navržena, se kontrola a certifikace těchto postupů bude muset řídit velmi přísnými kritérii, aby byl vydaný certifikát důvěryhodný.

Diskutovalo se o původu financování, které by mohlo pocházet z veřejných prostředků (SZP) nebo ze soukromých zdrojů (dodavatelské řetězce nebo trhy s uhlíkem). Široce byla zvažována také úloha soukromého sektoru a dobrovolného trhu s uhlíkem. Kromě partnerství veřejného a soukromého sektoru byla jako klíčová otázka nastolena spolupráce mezi všemi příslušnými aktéry. Toto zapojení více zúčastněných stran musí být provedeno začleněním problému dvojího započítávání. Tento problém vzniká, když si dvě strany nárokují zásluhy za stejná opatření v oblasti klimatu. Pokud společnost tvrdí, že je uhlíkově neutrální prostřednictvím kompenzace, která se zároveň započítává do klimatických cílů členského státu, pak ve skutečnosti neudělala nic navíc. Soukromý kompenzační systém společnosti by neměl být zohledňován ve veřejných cílech členských států EU, aby se zajistilo, že nedojde k dvojímu započítávání.

Nakonec byla diskutována otázka snižování nebo odstraňování uhlíku. Názory na tento bod se lišily. Podle některých odstranění (vázaní) uhlíku musí být na prvním místě, podle jiných pravidla musí být taková, abychom dosáhli pokroku ve snižování emisí, a teprve potom řešit jejich odstraňování. Podle dalších musíme dělat obojí současně.

Nízkouhlíkové zemědělství bude nejdříve vyžadovat dohodu na evropské úrovni o zemědělských postupech, které mají být podporovány. Poté bude třeba vytvořit mechanismy pro ekonomické ohodnocení našich zemědělců. Musí se nám podařit vytvořit uhlíkové kredity, které by mohly být vydávány, když ze-

mědělci změní své zemědělské postupy, a tyto kredity pak ekonomicky zhodnotit. Existuje mnoho finančních prostředků, jak toto uhlíkové zemědělství posílit: SZP, národní strategické plány, obchodní politiky nebo dobrovolná kompenzace uhlíku. Cílem je také zavést rámec, který by umožnil a podpořil zavádění řešení pro zachycování, ukládání a využívání tohoto zemědělského uhlíku. Proto má být vytvořeno nové nařízení o certifikaci uhlíku.

V návaznosti na jednání neformální Rady pro zemědělství na toto téma navrhne předsednictví v březnu ministrům první závěry k tomuto tématu s cílem vypracovat závěry Rady v březnu nebo dubnu. Hlavní otázkou, o kterou v těchto závěrech půjde, bude vymezení místa, které bude vedle ukládání do půdy věnováno snižování emisí v zemědělském odvětví. K potvrzení a přijetí budoucího regulačního rámce týkajícího se uhlíkového zemědělství dojde na konci tohoto roku.

AREV/7. 2. 2022/JS (KRÁCENO)

Tisková zpráva, 11. února 2021: AREV hájí správu zeměpisných označení spojenou s Evropskou komisí

Ve včerejším otevřeném dopise, který podepsalo Sdružení evropských vinařských regionů (AREV) spolu s Asociací evropských regionů pro produkty s označením původu (AREPO), Evropskou federací vín s označením původu (EFOW) a evropskou pobočkou Organizace pro mezinárodní síť zeměpisných označení (oriGIn EU) a který byl adresován evropským institucím, vyjádřilo AREV své znepokojení nad zjevným směřováním a další reformou politiky zeměpisných označení.

Tímto sdělením níže podepsané subjekty vyzvaly Evropskou komisi a přímo GŘ AGRI, k zachování všech nuancí a souvislostí, které s sebou nesou, nad rámec ochranné známky, názvu nebo značky včetně podpory rozvoje venkova, udržitelnosti a při vyjednávání dvoustranných nebo mnohostranných dohod.

AREV se domnívá, že pokud jde o správu zeměpisných označení, měla by se na ní vždy podílet specializovaná odvětví a neměla by se plně, nezávisle a výhradně obracet na EUIPO (Úřad Evropské unie pro duševní vlastnictví). V případě zeměpisných označení v ze-

mědělském nebo potravinářském odvětví odpovídá tato funkce současnému GŘ AGRI.

Model správy zeměpisných označení, který hájí AREV, je zcela v souladu se skutečností, že s tím, jak se vyvíjí model zeměpisných označení a území, na nichž se vyvíjejí, bude se vyvíjet i systém jejich správy, pokud bude zajištěno přímé zapojení specializovaných technických odborů na daném území a bude zaručena stejná současná úroveň ochrany, rozvíjená v duchu, v jakém byl tento model vytvořen v rámci Evropské komise.

KONTAKT: AYNARD DE CLERMONT-TONNERRE (ZÁSTUPCE GENERÁLNÍHO TAJEMNÍKA), E-MAIL: AREV@AREV.ORG, PŘEKLAD, J. SEDLO

Nové DAC Wagram a změny u rakouského sektu

Dne 26. ledna bylo ve Spolkové sbírce zákonů zveřejněno několik vinařských vyhlášek. Tyto vyhlášky k vinařskému zákonu obsahují změny některých předpisů o banderolích, tratích, ovocném vínu, odrudách révy a vyhlášky k provádění SOT vínem. Nově byly vydány vyhlášky o DAC Wagram a o označování sektů.

DAC Wagram

Vinařskou oblast Wagram tvoří politický okres Tulln s výjimkou vyjmenovaných obcí. Jakostní vína typická pro tuto oblast mohou být od sklizně 2021 označována jako DAC-vína. Musí splňovat následující požadavky:

- Hrozny byly sklizeny a víno vyrobeno i stočeno ve vinařské oblasti Wagram.
- Splnění požadavků na DAC Wagram senzoricky potvrdí při udělování čísla státní zkoušky nejméně čtyři degustátoři.
- Na etiketě musí být uvedeno označení "DAC" v přímé souvislosti s vinařskou oblastí Wagram (velikost písma). Uvádění jiných obchodních názvů než „jakostní víno“ není povoleno, mimo označení povolených vinařským zákonem. Označení vinařské oblasti „Niederösterreich“ a vinařského regionu „Weinland“ není povoleno; označení roku sklizně je povinné; víno musí odpovídat označení „suché“; pro Wagram DAC lze použít všechny typy uzávěrů kromě korunkového uzávěru; použití skleněných lahví je povinné; jmenovité objemy 1,0 a 2,0 l nejsou povoleny. ▶

- Víno musí být vyrobeno z jedné z následujících odrůd, jejich cuvée nebo jejich smíšené sadby: Chardonnay, Veltlínské červené rané, Pinot gris, Veltlínské zelené, Muškát žlutý, Veltlínské červené, Sauvignon blanc, Tramín, Pinot blanc, Ryzlink rýnský, Pinot noir, Svatovavřínecké, Zweigeltrebe. Je povolena příměs jiných odrůd do 15 %. Žádost o přidělení státního kontrolního čísla se může podat nejdříve 1. prosince roku sklizně; bílé víno nesmí vykazovat dominantní dřevitý tón.
- Při uvedení některé z vyjmenovaných 27 vinařských obcí na etiketě je seznam odrůd zúžen pouze na odrůdy Chardonnay, Veltlínské zelené, Veltlínské červené, Pinot blanc, Ryzlink rýnský, Pinot noir, Zweigeltrebe.
- DAC Wagram s označením tratě musí pocházet z odrůd Veltlínské zelené nebo Veltlínské červené nebo Ryzlink rýnský a jejich směsi (včetně 15 % příměsi).

Změny u sektů – jsou uvedeny v samostatném příspěvku; šumivé víno s CHOP bude označeno jako „sekt Austria“ a bude opatřeno banderolí.

Změna ve vyhlášce o odrůdách – odrůda Solaris se povoluje ve vinařské oblasti Bergland pro odrůdová vína.

Změny ve vyhláškách o více DAC – změna v definicích vín s označením vinařskou obcí.

DER WINZER/1. 2. 2022/JS

Z rakouského sektu s.o. je „Sekt Austria“

Od 26. ledna je označení rakouského šumivého vína s chráněným označením původu (CHOP) „Sekt Austria“. Jakostní šumivé víno s chráněným označením původu lze tedy uvádět na trh pouze ve spojení s označením „Sekt Austria“, „Sekt Austria Reserve“ nebo „Sekt Austria Große Reserve“.

Požadavky na „Sekt Austria“ – hrozny musí být sklizeny v jediné spolkové zemi, víno musí zrát na kalech nejméně devět měsíců v láhvi nebo šest měsíců v tanku, na etiketě se povinně uvádí název spolkové země, podrobnější zeměpisná označení nejsou v této kategorii povolena. „Sekt Austria Reserve“ – i lisování musí proběhnout v jediné spolkové zemi jako sklizeň, výlisnost hroznů maximálně 60 % a lisování celých hroznů, ruční sklizeň. Tradiční metoda

kvašení v láhvi se zráním na kalech nejméně 18 měsíců, zbytkový cukr nejvýše 12 g/l. Mimo povinného uvedení spolkové země je možné uvést obec nebo trať. Povolený je také termín „ruční sklizeň“. „Sekt Austria Große Reserve“ – navíc výlisnost jen do 50 %, lisování a sklizeň hroznů ve stejné obci, zrání na kalech minimálně 36 měsíců. Povinné je uvedení i obce nebo části obce. Označení tratě je přípustné.

„Sekt Austria“, „Sekt Austria Reserve“ a „Sekt Austria Große Reserve“ mohou být uváděny na trh pouze tehdy, pokud byly takto úředně zatříděny. Kladné rozhodnutí opravňuje přihlašovatele k umístění specifické ochranné známky (červenobíločervená banderola) na horní část láhve šumivého vína. V případě označení "Sekt Austria", "Sekt Austria Reserve" a "Sekt Austria Große Reserve" mohou být tato jakostní šumivá vína uváděna na trh pouze tehdy, pokud je láhev opatřena banderolí s číslem podniku. Není povinné uvádět číslo certifikátu.

DER WINZER/1. 2. 2022/JS

DOC Sicilia pouze originální se státní páskou

Vína DOC Sicilia budou od 1. ledna 2022 označována číslovanou státní páskou. Konsorcium DOC Sicilia o tom rozhodlo již v roce 2018, čímž poskytlo 500 členským podnikům, zejména vinařským družstvům, potřebný čas na technický přechod. V Itálii je používání státní známky povinné ze zákona pouze pro jakost DOCG; členové konsorcia DOC Sicilia dobrovolně přijímají vyšší náklady a dodatečnou práci. Neustálý nárůst prodeje vín DOC Sicilia na evropských a světových trzích na jedné straně oceňuje práci ostrovních vinařství, na druhé straně však vyžaduje zvýšenou kontrolu. Zavedení pásek je nejlepším způsobem, jak bojovat proti případným padělkům a chránit tak spotřebitele i výrobce, kteří dodržují pravidla DOC Sicilia.

Pásky na hrdla lahví vydávané italskou státní mincovnou jsou vytištěny na papíře odolném proti padělení jako bankovky a opatřeny speciálním lepicím systémem, který nelze opakovaně použít. Zaručují úplnou sledovatelnost každé jednotlivé lahve prostřednictvím alfanumerického kódu, který obsahuje po sobě jdoucí identifikační číslo. Každý výrobce a každá šarže vína s certifikací

DOC je definována, stejně jako den lahování. Aplikace "Trust Your Wine", kterou si lze zdarma nainstalovat, dokáže přečíst státní pásku a zároveň poskytuje spotřebitelům možnost ověřit pravost vína DOC Sicilia.

WEINWIRTSCHAFT/25. 1. 2022/JS

AREV: Zpráva BECA a alkohol: Vědecký základ nebo vědecká zaujatost?

Zpráva BECA zakládá svá doporučení týkající se alkoholu na jediné vědecké studii, která byla zveřejněna v srpnu 2018 v časopise The Lancet a přenesena na webové stránky WHO. Komunikace této studie a její použití ve zprávě BECA poukazují, že neexistuje žádná bezpečná míra konzumace alkoholu a že samotná abstinence chrání.

Důkladná analýza studie však přináší jiné informace:

- Hlavním zjištěním studie je, že rizikové je pouze silné pití a nikoliv mírná konzumace.
- Riziko je téměř stejné u abstinentů a umírněných konzumentů.
- Četná zkresení vyvolávají pochybnosti o využití této studie pro vývoj zdravotní politiky v Evropě.

Co studie Lancet ve skutečnosti říká:

- Hlavním poznatkem studie Lancet je, že riziková je pouze nadměrná konzumace, nikoliv umírněná konzumace. Mezi abstinenty a umírněnými konzumenty (píjícími 2 sklenice denně) je absolutní riziko vzniku patologických stavů souvisejících s alkoholem téměř stejné a liší se pouze o 0,06 %. Výrazné zvýšení rizika je patrné kolem 5 skleniček denně.
- Systém GRADE je mezinárodní metodika pro hodnocení úrovně důvěryhodnosti, kterou je třeba přisoudit vědeckým studiím. Používají ji mezinárodní a národní zdravotnické agentury: Světová zdravotnická organizace (WHO), HAS a Inca. U této studie časopisu Lancet je úroveň důkazů kvalifikována jako nízká až velmi nízká (observační studie, nízká úroveň prokazaného účinku, nízká kvalita použitých údajů).
- Studie obsahuje mnoho zkresení, včetně identifikace patologických stavů souvisejících s alkoholem. Studie pokrývá celý svět, takže tuberkulóza je identifikována jako jedna z hlavních patologií souvisejících s alkoholem s důsledky pro riziko úmrtí. Prevalen-

ce tohoto onemocnění je však v Evropě zanedbatelná (na Francii připadá 0,05 % případů na celém světě) a není příliš smrtelná. Zdravotní politiky rozvíjené v Evropě by neměly být ovlivněny souvislostí mezi tuberkulózou a alkoholem.

- Závěry studie vědecká komunita zpochybnila 10 měsíců po jejím zveřejnění. Časopis Lancet zveřejnil v roce 2019 čtyři „korespondence“, z toho dvě zasláné uznávanými výzkumníky a vědci, kteří kriticky reagují na studii časopisu Lancet ze srpna 2018. Kevin Shield a Jürgen Rehm uvádějí, že „[...] Metodologická omezení vedla k nepodloženému závěru, že na individuální úrovni nemá konzumace alkoholu žádný přínos pro zdraví. [...]“. Jiní uzavírají: „Radit tvůrcům politik na základě těchto výsledků by se mohlo rovnat politické instrumentalizaci pověsti časopisu Lancet“.

Víno a rakovina, co je třeba si zapamatovat:

- Rakovina má multifaktoriální původ. U 60 % případů rakoviny je příčina neznámá. Ostatní souvisejí s naším životním stylem. Tabák je příčinou 27 % případů rakoviny, alkohol 5 %. Boj proti konzumaci tabáku je proto hlavní pákou pro snížení počtu rakovin, jejichž příčina je identifikována.
- Bylo prokázáno, že konzumace alkoholu má vliv na riziko vzniku rakoviny, podle exponenciální nebo lineární křivky v závislosti na přijaté dávce.
- U většiny druhů rakoviny je zvýšení absolutního rizika vzniku rakoviny při zodpovědné konzumaci alkoholu velmi nízké nebo dokonce zanedbatelné.
- U většiny rakovin, kde je alkohol rizikovým faktorem, se riziko výrazně zvyšuje od konzumace 3 skleniček denně (s výjimkou rakoviny prsu). U některých druhů rakoviny (např. rakoviny ledvin) může mít mírná konzumace alkoholu dokonce preventivní účinek.
- Na 90 % úmrtí způsobených alkoholem má vliv konzumace více než 53 g čistého alkoholu denně (tj. denní spotřeba alespoň 5 standardních skleniček).
- Zodpovědná konzumace vína, společenská a spojená s jídlem, přispívá k umění žít v Evropě s nízkou mírou zdravotního rizika.
- Konzumace vína je slučitelná se zdravým životním stylem, který kombinuje fyzickou aktivitu a středomořskou stravu.

AREV/11. 2. 2022/JS

Tisková zpráva, 7. února 2022: AREV žádá o dialog a vyváženost při schvalování zprávy BECA Evropským parlamentem 15. února

AREV vítá rozhodnutí poslanců Evropského parlamentu nehlasovat o zprávě BECA, aniž by se jí nejprve pokusili pozměnit tak, aby se předešlo zmatkům, které v současné době obsahuje a které nerozlišují mezi zodpovědnou a umírněnou konzumací vína a zneužíváním alkoholu. Evropský parlament se bude v úterý 15. února na plenárním zasedání zabývat zprávou Zvláštního výboru pro boj proti rakovině (BECA).

AREV vítá, že zavedení této debaty, kterou vyvolal pozměňovací návrh poslance Herberta Dorfmanna, podpořil dostatečný počet poslanců a že se o ní dozvěděl celý Evropský parlament. Přijetí zprávy BECA bez této změny by mohlo mít velmi negativní důsledky pro odvětví vína, jeho produkci, spotřebu a pro všechny hospodářské, sociální a kulturní kořeny evropských regionů a středomořského režimu, které jsou uznávány jako nehmotné kulturní dědictví lidstva.

AREV důrazně podporuje zavádění opatření pro boj proti rakovině, ale domnívá se, že v centru preventivních politik a boje proti nadměrné spotřebě musí být koncepce odpovědné spotřeby, která musí být cílem všech.

AREV doufá, že tento orgán uplatní hodnotící měřítko a průřezový pohled na důsledky této zprávy pro diskusi a rozhodování a bude hledat vyvážený postoj všech zúčastněných zájmů a aktérů. Po tomto prvním kroku rozpravy bude nutné o pozměňovacím návrhu hlasovat na plenárním zasedání.

Tisková zpráva, 16. února 2022: AREV vítá, že Evropský parlament přijal změny zprávy BECA, které chrání evropskou vinařskou kulturu

Poté, co zvláštní výbor pro rakovinu v prosinci minulého roku přijal takzvanou zprávu BECA, která mohla být špatně interpretována, prezident AREV Emiliano García-Page Sánchez vítá skutečnost, že Evropský parlament odmítl „kriminalizovat“ víno, když včera večer na plenárním zasedání Evropského parlamentu hlasoval o změnách potřebných k záchraně evropského vinařského odvětví.

Původní návrh zprávy ztotožňoval víno s ostatními alkoholickými nápoji a nemírnou konzumaci s nadužíváním, přičemž nevystižení tohoto rozdílu ohrožovalo toto odvětví, evropskou kulturu a středomořskou stravu, která byla uznána za nehmotné kulturní dědictví lidstva, a mělo velmi negativní hospodářské, sociální a environmentální důsledky pro venkovské oblasti.

AREV rovněž vítá, že Evropský parlament přijal pozměňovací návrh, který nevyžaduje, aby se na zadní etikety lahví tiskly poplašné zprávy. Pan García-Page rovněž uvedl, že dnešní den je „velkým dnem pro tento obrovský produkt a kulturu“, které vinařské odvětví reprezentuje na evropské úrovni.

AREV důrazně podporuje zavádění opatření pro boj proti rakovině a věří, že koncept odpovědné spotřeby by měl být základem preventivních politik a boje proti nadměrné spotřebě.

AREV blahopřeje všem poslancům Evropského parlamentu a politickým skupinám, kteří s vědomím původní zprávy a na jeho žádost v posledních měsících usilovně pracovali na tom, aby tyto pozměňovací návrhy mohly být předloženy a zařazeny do rozpravy na plénu.

KONTAKT: AYNAUD DE CLERMONT-TONNERRE (ZÁSTUPCE GENERÁLNÍHO TAJEMNÍKA), E-MAIL: AREV@AREV.ORG, PŘEKLAD J. SEDLO

Z nealkoholického vína se stává odalkoholizované víno

Novela společné zemědělské politiky (SZP) EU přináší nová pravidla pro nealkoholická vína. Cílem nařízení je především odstranit právní mezeru. Dlouhou dobu neexistovaly v EU ani na mezinárodní úrovni harmonizované definice odalkoholizovaných vín a to navzdory rostoucímu zájmu a poptávce ze strany spotřebitelů. Nařízení EU 2021/2017 nyní definuje tyto pojmy. Reguluje však mnohem více. Vína s méně než 0,5 % obj. již nebudou v budoucnu označována jako „nealkoholická“, ale jako „odalkoholizovaná“. Vína s objemem od 0,5 % do 8,5 % obj. alk., z nichž byl odstraněn alkohol, budou označována jako „částečně odalkoholizovaná“.

Nařízení vstoupilo v platnost v prosinci 2021. Pojem „odalkoholizované“ byl v nařízení upraven výhradně pro vína. Víno tak přišlo o možnost označení jako ▶

„nealkoholické“, kdežto u piva to je možné, pokud obsahuje méně než 0,5 % obj. alk. Zakázáno je například přimíchávání aromat nebo použití vody k dealkoholizaci. Od března 2022 mají být definovány procesy povolené pro dealkoholizaci, přičemž nařízení výslovně zohledňuje stávající usnesení OIV.

WEINWIRTSCHAFT/10. 2. 2022/JS

Francouzská PIWI odrůda Voltis

Odrůda Voltis, odolná vůči peronosporě a oidiu, byla uvolněna k produkci AOC Champagne. Tato nová odrůda je vůbec první rezistentní odrůdou, která byla zařazena do francouzského apelačního systému. Dne 10. února potvrdil Národní institut pro původ a kvalitu (INAO) žádost AOC o schválení této odrůdy, která bude na začátku března přijata i v AOC Bordeaux. Než však schválení vstoupí v platnost, zbývají ještě dva měsíce, během nichž bude změna nařízení o označení podléhat vnitrostátnímu odvolacímu řízení.

DER WINZER/16. 2. 2022/JS

Čínská cla na australské víno

Vývoz australského vína se v roce 2021 hodnotově propadl o 30 %. Podle australské marketingové organizace Wine Australia za to mohou především cla uvalená na australské lahvové víno dovážené do pevninské Číny. Na jaře 2021 Čína zavedla na australská vína sankční cla ve výši až 218 % poté, co čínské úřady při vyšetřování zjistily případy „dumpingu a (tržní) újmy“. Tomu však předcházela politická australská kritika čínského režimu. Dlouhou dobu byla Čína pro australské vinaře nejdůležitějším exportním trhem. Kvůli obrovským sankčním clům se vývoz do Číny snížil o 97 % na 18 milionů eur, v objemovém vyjádření to znamená pokles o 93 % na 6,4 milionu litrů ve srovnání s rokem 2020. Vliv měly i další aspekty, jako jsou celosvětové problémy s nákladní dopravou a poklesy na dalších exportních trzích.

Celkově se vývoz vína propadl o třetinu v hodnotě a téměř o pětinu v objemu – v roce 2021 se z Austrálie vyvezlo 619 milionů litrů vína za 1,28 miliardy eur. V roce 2021 mezi největšími dovozcí australských vín následovaly Spojené království a USA. Australský vývoz bez

pevninské Číny ukazuje jiný obrázek: při 6% poklesu objemu se hodnota vývozu zvýšila o 7 %. Rozhodujícími faktory byli zákazníci ze Singapuru, Hongkongu, Jižní Koreje, Tchaj-wanu a Thajska. Podle společnosti Wine Australia bude nějakou dobu trvat, než se podaří nahradit ztrátu obchodu s pevninskou Čínou.

DER WINZER/8. 2. 2022/JS

Sektové zátky bez kyslíku

Vědci našli způsob, jak odstranit kyslík ze zátek šumivého vína pro společnost Comité Champagne. Tím se výrazně snižuje riziko nežádoucích procesů oxidačního stárnutí. Během tří let pokusů se týmu z Comité Champagne podařilo zabránit uvolňování kyslíku ze zátek šumivých vín, tj. učinit zátky inertními. To může být důležité zejména u šumivých vín, protože zátky jsou z 80 % tvořeny vzduchem. Když se vtlačí do hrdla láhve, vzduch, který obsahují, se stlačí a částečně se rozptýlí do vína. Na výchozím materiálu korku nezáleží, proces probíhá u přírodních zátek stejně jako u lisovaných zátek.

Během tří měsíců po uzavření lahví se z korku uvolní do vína 2,5 až 3 miligramy kyslíku. V horním prostoru lahve je obvykle přibližně dvojnásobné množství kyslíku. Tím se může spustit nežádoucí oxidační stárnutí. Dosud někteří vinaři řešili tento problém tzv. vystřikováním. Při této metodě se do hrdla láhve vstříkne malé množství vody se sírou přímo před zátkou. Tím se šumivé víno napění a vzduch v hrdle láhve se vytlačí ven. Tím se sníží obsah kyslíku v hrdle láhve, ale ne v korku. Inertní zátky vznikají tak, že hotové zátky pro šumivé víno se skladují po dobu tří měsíců v nádobě naplněné dusíkem pod přetlakem a plyn se pravidelně vyměňuje. Takto ošetřené zátky se začaly znovu plnit vzduchem až šest hodin po vyjmutí z plynové komory. Použití inertních zátek ve spojení s vystřikováním by mohlo vinařům umožnit upustit od síry v expedičním likéru. Comité Champagne nyní doufá v pomoc výrobců korku, aby byl proces připraven pro sériovou výrobu.

DER WINZER/25. 1. 2022/JS

Dvojitý diplom špičkové francouzské univerzity a FH Kreams

Spolupráce mezi IMC FH Kreams a Kedge Business School se sídlem

v Bordeaux umožní v budoucnu vybraným studentům získat dvojí diplom. Přihlašování na zimní semestr 2022 již bylo zahájeno. Studenti prvního semestru studijních programů „International Wine Business“, „Business Administration“ a „Export-oriented Management“ mohou již od zimního semestru 2022 žádat o místo v duálním studiu a absolvovat část studia v kampusu Kedge Business School v Bordeaux.

Každý rok bude moci osm studentů z Kedge Business School a osm studentů z IMC FH Kreams absolvovat část studia na partnerské univerzitě. V zahraničí je možné absolvovat dva nebo tři semestry v závislosti na tom, zda chcete absolvovat semestrální stáž v Kremži nebo v Bordeaux. Po úspěšném absolvování duálního studia získají studenti jak bakalářský titul IMC Kreams, tak titul KBA z Kedge Business School.

DER WINZER/25. 1. 2022/JS

Rozhodnutí o náhradě za ztíženou ochranu rostlin v Německu

Spolková vláda a spolkové země se dohodly na podrobnostech odškodnění za ztížené podmínky v ochraně rostlin. Náhrada za ztížení ochrany byla vyhlášena v loňském roce v rámci novely spolkového zákona o ochraně přírody a novely vyhlášky o ochraně rostlin. Spolková vláda a spolkové země se dohodly, že jako kompenzace za ztížené podmínky ochrany na orné půdě bude vyplaceno 382 eur/ha a 1 527 eur/ha na trvalé kultury, jako jsou vinice. Od letošního roku hodlá spolková vláda v rámci Společného úkolu pro zemědělské struktury (GAK) každoročně uvolnit 65 milionů eur na kompenzaci obtíží způsobených v souvislosti s ochranou plodin. Jak je v GAK obvyklé, spolková vláda proplácí zemím 60 % jejich výdajů.

V únoru schválí příslušná plánovací komise začlenění nového principu financování do rámcového plánu GAK na období 2022 až 2025. Nový princip financování bude poté předložen Evropské komisi ke schválení. Příslušný brusselský orgán pak bude mít dva měsíce na jeho posouzení. Poté bude záležet na spolkových zemích, jak rychle nabídnou nové finanční opatření. Zemědělci obdrží kompenzaci za ekonomické znevýhodnění spojené s přijatými požadavky na ochranu rostlin. Například novelizovaná vyhláška o používání přípravků na ▶

ochranu rostlin zakazuje používání herbicidů, včetně glyfosátu, a insekticidů, které jsou nebezpečné pro včely a opylovače v oblastech Natura 2000, zejména v přírodních rezervacích, národních parcích a zákonem chráněných biotopech.

DDW/10. 2. 2022/JS

Jihoafrická republika vyvezla více vína

Rok 2021 byl pro jihoafrické vinařství úspěšný, alespoň pokud jde o vývoz. Vyvezeno bylo 3,88 mil. hl vína, což je o 22 % více než v roce 2020. Hodnota vývozu se zvýšila o 12,1 % na 10,2 mld. randů (cca 15 mld. Kč). Pro srovnání vývoz vína z ČR se pohybuje kolem 1 mld. Kč. Pozitivní je i vývoj průměrné vývozní ceny vína. V roce 2018 bylo vyvezeno 4,2 mil. hl vína za 9,1 mld. randů. Průměrná hodnota v randech se tak od té doby výrazně zvýšila. Kromě toho se vývoz lahvového vína, který je důležitý pro image Jihoafrické republiky, zvýšil o 6,7 % na 1,46 mil. hl a jeho obrat vzrostl o 9,2 % na 7,8 mld. randů. Lahvová vína tak představují 37,5 % objemu a 76,5 % hodnoty vývozu. Ještě větší růst vývozu nebaleného vína, který se zvýšil o 33,6 % v objemu a o 23,1 % v hodnotě. Vzhledem k poklesu domácí spotřeby v důsledku opakovaného zákazu prodeje v rámci ochranného opatření Covid 19 kompenzoval ztráty vývoz nebaleného vína.

Profesní organizace Vinpro dodává, že zásoby vína na konci roku 2021 byly výrazně nižší, a to 60 mil. litrů ve srovnání s rokem 2020 (200 mil. litrů), a přičítá to větší produkci zahuštěné hroznové šťávy. Před nadcházející sklizní je tak tlak na zásoby v odvětví výrazně nižší. Vinpro navíc v této rané fázi očekává menší sklizeň než v roce 2021 kvůli vlnám veder a poškození chorobami.

Mezi exportními trhy si Velká Británie udržuje roli nejdůležitějšího partnera se silným růstem. S 2,5 miliardami randů (+20 %) a 92,5 milionu litrů (+12 %) zde Jihoafrická republika dosahuje přibližně čtvrtiny svého vývozu. Druhou největší vývozní destinací zůstává Německo s 1,2 miliardy randů (-1 %) a nezměněným objemem 65,2 milionu litrů. USA zvýšily svůj objem o 134 % na 42,3 mil. litrů, stejně silně narostl i vývoz do Kanady, a to o 129 procent na 28,3 mil. litrů. V hodnotovém vyjádření je růst mnohem menší. USA jsou třetím největším

odběratelem s 887 mil. randů (+39 %) a Kanada je s 657 mil. randů (+31 %) až na šestém místě. Mezi ostatními zeměmi vynikají Čína a Nizozemsko. Čína zaznamenala obrovský nárůst, a to o 458 mil. randů (+59 %) a 13,8 mil. litrů (+139 %). Vývoz do Nizozemska naopak klesl o 14 % na 17,6 mil. litrů. Pokles hodnoty vývozu o 10 % na 803 mil. randů zajistil Nizozemsku pokles na čtvrté místo. Všechny ostatní africké státy dohromady se v odběru vína z JAR umístily na pátém místě.

WEINWIRTSCHAFT/27. 1. 2022/JS

Situace v oblasti vína v USA

Blíží se konání veletrhu Vinexpo New York 2022. Na počátku března se na něm představí i 7 vinařství z ČR. Jejich účast koordinuje zemědělský diplomat Petr Ježek. V této souvislosti je tak vhodné zmínit stav v oblasti výroby a prodeje vín v USA a výhled do nejbližšího období. K tomuto tématu v tomto týdnu vyšla i zpráva Silicon Valley Bank, která se stavem vinařství zabývá přes 20 let.

Závěry zprávy naznačují, že exportéři vín z ČR mají asi největší šanci na úspěch u prémiových vín. Konkurence u běžných stolních vín, ať už cenou či množstvím, ze strany kalifornských, francouzských nebo španělských vín je obrovská. Segment prémiových vín také během covidu vyrostl o 21 %. Ukazuje se, že velká část spotřebitelů pije sice méně vína co do objemu, ale vybírá si kvalitnější druhy.

Na druhou stranu, slabou stránkou prémiových vín v USA je jejich cena. Například restaurace a bary byly po léta baštou pro zkoušení nových vín spotřebiteli. Vzhledem k mnoha faktorům (složitý systém distribuce, pozůstatky prohibice, enormní cenové přírázky) ale výsledné ceny na vinných lístcích snížily objem prodaného vína v tzv. on-premise obchodu. Některé podniky si účtují až 30 - 35 USD za sklenku prémiového vína, zatímco spotřebitel si může jako alternativu dát např. nový druh koktejlu za 15 až 20 USD nebo speciální pivo za cca 12 USD.

Zajímavý, ale nepřekvapivý je fakt, že věrnost ke konzumaci vína se přisuzuje spíše starší generaci. V generaci 65+ by na společenskou akci přinesla láhev vína polovina respondentů nedávného průzkumu The Harris Poll (následuje pivo s 18 %). Kdežto v generaci 35 - 64 je to

pouze 29 % a víno je tak vyrovnáno s pivem. Ve věkové skupině 21 - 34 je víno až na 4. místě po pivu, lihovinách a hard seltzeru.

Pro prémiová vína ale zůstává výhled do roku 2022 příznivý. Co do prodeje se očekává dvojciferný růst, i když s nižším tempem. Tento růst by měl být podpořen znovuotevřením nebo vyšší návštěvností restaurací a barů, pokračováním silného trendu nákupu po internetu a také vyšší osobní návštěvností vinařství po celých Spojených státech.

Pokračování oficiální účasti moravských vinařů na veletrhu Vinexpo 2022 tak má dobrý potenciál rozšířit prodej prémiového vína z ČR na americkém trhu.

PETR JEŽEK, ZEMĚDĚLSKÝ DIPLOMAT
VELVYSLANECTVÍ ČR VE WASHINGTONU, D. C., E-MAIL: PETR_JEZEK@MZV.CZ

Necelá polovina členských států Evropské Unie požaduje po Evropské komisi zachování propagace odvětví vína a červeného masa v propagačních programech Evropské unie

(20/02/2022) Polsko připravilo návrh prohlášení, podpořený dalšími deseti členskými státy Evropské unie, v němž žádá Evropskou komisi, aby pokračovala v přidělování finanční podpory na propagaci odvětví masa a vína v rámci propagačních programů EU. Podle těchto států může propagační politika přispět ke zvýšení udržitelnosti potravinového systému v Unii, v první řadě má ale za úkol zabezpečovat konkurenceschopnost evropského zemědělství. Evropská komise revizi propagačních programů připravuje nyní, cílem revize je se ujistit, že vynakládané prostředky přispívají k udržitelné výrobě a spotřebě. Návrh bude projednán na nadcházejícím zasedání Rady ministrů pro zemědělství a rybnářství v rámci bodů Různé.

WWW.FOODNET.CZ, ZDROJ: STÁLÉ
ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU

Ochrana biologické rozmanitosti: EU podniká kroky s cílem bránit zavlečení invazních nepůvodních druhů, které by poškodily evropskou přírodu

Tisková zpráva Evropské komise, Brusel, 9. února 2022

Komise podniká právní kroky proti patnácti členským státům s cílem posílit prevenci a regulaci invazních nepůvodních druhů. Belgie, Bulharsko, Česko, Francie, Irsko, Itálie, Kypr, Litva, Lotyšsko, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, Řecko, Slovensko a Slovinsko do července 2019 nestanovily, neprovedly a neoznámily Komisi své akční plány podle nařízení č. 1143/2014 k řešení problematiky nejinvaznějších nepůvodních druhů s významným dopadem na Unii. Tyto druhy způsobují tak závažné škody na životním prostředí a na zdraví, že odůvodňují přijetí opatření platných v celé EU.

Řízení o nesplnění povinnosti proti Bulharsku, Rumunsku a Řecku se týkají také nezavedení systému dohledu nad invazními nepůvodními druhy s významným dopadem na Unii; přitom lhůta v tomto případě uplynula již v lednu 2018. Komise dále vyzývá Rumunsko a Řecko, aby vytvořily plně funkční struktury pro provádění úředních kontrol nezbytných k prevenci záměrného rozšiřování invazních nepůvodních druhů v Unii.

Prevence poškozování biologické rozmanitosti v Evropě

Invazní nepůvodní druhy jsou jednou z pěti hlavních příčin úbytku biologické rozmanitosti v Evropě i na celém světě. Jedná se o rostliny a živočichy, kteří se v důsledku lidského zásahu náhodně nebo úmyslně dostanou do přírodního prostředí, kde se běžně nevyskytují. Představují velké ohrožení pro původní rostliny a živočichy v Evropě a podle odhadů způsobují evropskému hospodářství škody ve výši 12 miliard eur ročně.

Nařízení č. 1143/2014 o prevenci a regulaci zavlečení či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů vyžaduje, aby členské státy identifikovaly a regulovaly způsoby, jimiž se tyto druhy zavlekají a šíří. Značná část invazních nepůvodních druhů se do Unie dostane nezáměrně. Je proto zásadní stanovit prioritní způsoby neúmyslného zavlečení a účinněji je regulovat, a to na základě odhadovaného objemu druhů a jejich potenciálního dopadu. Může jít například o živé organismy, které jsou mimoděk přepravovány loděmi v balastní vodě a sedimentech, na různém rybolovném zařízení používaném při rybaření v zahraničí nebo prostřednictvím kontejnerů využívaných v mezinárodním obchodu, nebo například o škůdce na prodáváných rostlinách či dřevu,

kteří obchodníci neodhalí, a podobně. Navzdory tomu, že v oblasti určování prioritních způsobů došlo k pokroku, implementace ve většině členských států stále zaostává. Akční plány pro řešení nejvýznamnějších způsobů zavlečení invazních nepůvodních druhů zatím vypracovalo, přijalo a Komisi sdělilo pouze dvanáct členských států.

Nařízení č. 1143/2014 vstoupilo v platnost 1. ledna 2015 a zaměřuje se na druhy „s významným dopadem na Unii“. V současnosti zahrnuje 66 druhů, které představují riziko na celoevropské úrovni: z rostlin je to kupříkladu vodní hyacint a z živočichů sršeň asijská nebo mýval. Členské státy jsou povinny přijímat účinná opatření, aby zabránily úmyslnému nebo neúmyslnému zavlečení těchto druhů do EU, odhalovat je a provádět rychlá opatření k jejich vymýcení v rané fázi invaze, nebo pokud již se takový druh rozšířil, přijmout opatření k jeho eradikaci, regulaci nebo zabránění dalšímu šíření.

Zelená dohoda pro Evropu i evropská strategie v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 zdůrazňují význam toho, aby se stav přírody v EU začal do roku 2030 díky lepší ochraně a obnově zdravých ekosystémů opět zlepšovat.

Donucovací opatření ze strany Komise

Komise poskytuje členským státům při řádném provádění stávajících právních předpisů nepřetržitou podporu a v případě potřeby využívá též svých donucovacích pravomocí. To má zásadní význam pro ochranu přírody v EU tak, aby lidem v celé Unii nadále poskytovala své služby.

V červnu 2021 Komise zaslala v této věci výzvu osmnácti členským státům. Vzhledem k tomu, že odpovědi výše uvedených patnácti členských států byly neuspokojivé, rozhodla se Komise vydat odůvodněná stanoviska. Dotčené země mají dva měsíce na to, aby odpověděly a přijaly nezbytná opatření. Pokud tak neučiní, mohou být dané věci předloženy Soudnímu dvoru.

Dopady na zdraví, životní prostředí a ekonomiku

V evropském prostředí se vyskytuje nejméně 12 000 nepůvodních druhů, z nichž 10–15 % je invazních. Invazní nepůvodní druhy mohou lokálně způsobit vyhynutí druhů původních, pokud s nimi například soupeří o omezené zdroje (potravu a stanoviště), kříží se

s nimi nebo šíří nemoci. Mohou změnit fungování celých ekosystémů a ohrozit tak jejich schopnost poskytovat cenné služby, jako je opylování, regulace vody nebo protipovodňová ochrana. Například sršeň asijská, která se do Evropy dostala náhodně v roce 2005, loví místní včely medonosné, snižuje biodiverzitu původního hmyzu v dané lokalitě a celkově ovlivňuje opylovací služby.

Invazní nepůvodní druhy často mají významné hospodářské dopady, jelikož snižují výnosy ze zemědělství, lesnictví a rybolovu. Například žebertatka, která byla neúmyslně zavlečena do Černého moře, tam způsobila prudký pokles u 26 komerčně lovených rybích populací včetně sardele a makrely. Invazní druhy mohou poškozovat infrastrukturu, bránit dopravě nebo snižovat dostupnost vody, když blokují vodní cesty nebo ucpávají průmyslová vodní potrubí.

Mohou rovněž představovat velký problém pro lidské zdraví: vyvolávají závažné alergie a kožní problémy (např. popáleniny způsobené bolševníkem) a působí jako vektory nebezpečných patogenů a nemocí (např. přenos onemocnění z mývalů na další zvířata a na člověka).

JS (KRÁČENO)

Good Food Institute: do roku 2030 dosáhne roční poptávka po rostlinných alternativách masa a masných výrobků na světovém trhu až 25 milionů tun

Společnost Good Food Institute, zabývající se lobby v oblasti alternativních proteinů masa a masných výrobků, zveřejnila vlastní zprávu, ve které se zabývá vývojem světové poptávky po těchto alternativách. Podle odhadů Good Food Institute (GFI) by roční poptávka po rostlinných alternativách masa a masných výrobků na světovém trhu mohla do roku 2030 dosáhnout až 25 milionů tun. Zabezpečení požadované produkce alternativ ale může být podle GFI problematické, v příštích letech by totiž mohlo dojít k celosvětovému nedostatku základních složek pro výrobu těchto potravin, zejména pak kokosového oleje a hrachové bílkoviny. Společnost GFI proto vyzývá k podpoře investic, inovací a výzkumu v sektoru, aby mohly být výrobní kapacity posíleny.

WWW.FOODNET.CZ, 16. 2. 2022, ZDROJ: STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU

Čína se plánuje stát velmocí v oblasti alternativních proteinů, jejich produkci zahrnula do národního plánu na udržení potravinové bezpečnosti

Čína v uplynulých týdnech potvrdila zájem stát se velmocí v oblasti produkce alternativních proteinů. Aktuálně patří Čína mezi největší spotřebitele masa

a vajec na světě, do svého nového národního pětiletého zemědělského plánu na udržení potravinové bezpečnosti ale nově zahrnula i laboratorně pěstované maso a další „potravinu budoucnosti“, včetně například rostlinných alternativ vajec. Podle zástupců evropských nevládních organizací zaměřených na zastupo-

vání producentů alternativních proteinů (Good Food Institute) by kroky Číny měly být pro EU varovným signálem. Doposud tempo rozvoje laboratorního masa udávala z velké části Evropa, po vstupu Číny na trh se ale situace může změnit.

WWW.FOODNET.CZ, 16. 2. 2022, ZDROJ: STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU